

γορεῦον τὴν εἰσαγωγὴν χοιρείων τριχειυτῶν κρεάτων προσερχομένων ἐκ τῶν ἠνωμένων ἐπικρατειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ τοιοῦτον ὁμῶς μέτρον κρίνεται λίαν ὑπερβολικὸν καθ' ὅσον θέλει ἐπιφέρει μεγάλην σύγχυσιν εἰς τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ ἐπομένως ζημίαν περὶ τὴν διατροφήν τῶν μὴ εὐπαρούντων ἀνθρώπων. Ἐάν δέ τις σκεφθῆ ὅτι ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν χοιρείων τριχειυτῶν κρεάτων ἐξ Ἀμερικῆς δὲν παρετηρήθη οὐδεμία περίπτωσις τριχινώσεως παρ' ἡμῶν, κατ' ἀνάγκην θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐψησὶς τῶν τοιούτων κρεάτων οἷαν τὴν ἐφαρμόζουεν ἐν Γαλλίᾳ, προφυλάττει ἐκ τοῦ κινδύνου. Ἀριθμὸς ὠρισμένος ἑφημερίδων λησιμονουσῶν, ὅτι ὁ καταναλωτὴς τρομάζει λίαν εὐκόλως ἐπὶ τῶν ἀλλοιώσεων τῶν τροφίμων, δημοσιεύουσι διηγήσεις καὶ ὑπομνήματα μᾶλλον ἢ ἥττον φανταστικά, προκειμένου περὶ τριχινώσεως, τὰ ὅποια μέγα ἄδικον ἐπιγεννώσιν εἰς τὴν Παρισινήν ἀλλαντοποιίαν. Δέον δὲ γὰρ μάθωσι καλῶς ὅτι ἀπὸ τοῦ 1866 οὐδεμία περίπτωσις τριχινώσεως παρεσιτάσθη παρὰ τοῖς χοίροις γαλλικῆς φυλῆς, πρὸς δὲ οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀλλάντων τῶν Παρισίων δὲν εἰσέρχονται ἀποκλειστικῶς ἢ κρέατα προσερχόμενα ἐκ τῶν διαμερισμάτων τῆς Sarthe, τῆς Νορμανδίας, τῆς Βρετανίας, τοῦ Poitou καὶ πωλούμενα εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Vilette. Τὰ ζῶα αὐτὰ σφάζόμενα ἐν τοῖς σφαγείοις τῶν Παρισίων ὑπὸ τὴν φροντίδα ἀγρόπνου διοικήσεως καὶ ἐπιμελοῦς τῆς δημοσίου ὑγείας καὶ ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν ὑγιεινοῦ συμβουλίου προσφέρουν ὅλην τὴν ἀσφάλειαν τοῖς καταναλωταῖς καὶ δὲν δύνανται γὰρ συγχισθῆσι μὲ τὰ τεταριχευμένα κρέατα εἰσαγωγῆς ἀλλοδαπῆς τῆς Γερμανίας ἢ Ἀμερικῆς.

Κ. Λιγυρῆς

ΤΟ ΠΑΓΩΤΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'. *

ΠΟΥ ΑΓΟΥΣΙΝ ΑΙ ΚΑΛΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οἱ δύο φίλοι ἐξῆλθον τοῦ καφενεῖου, ὁ μὲν κύρ Γαβριήλ τὰς χεῖρας ἔχων συμπεπλεγμένως ἐπισθεν, ὡσεὶ δυσπρεστημένος, ὁ δὲ Βροῦτος σκυθρωπὸς καὶ ἐν ἀρχιρέσει. Περιεπάτουν οὕτως, ἀγνοοῦντες ποῦ διηυθύνοντο καὶ χωρὶς γὰρ λαλῶσιν, ἕως οὗ ἐφθασαν εἰς τὴν προκυρκίαν. Ὁ κύρ Γαβριήλ διέκοψε πρῶτος τὴν σιωπὴν.

— Θὰ μοῦ ἐμπιστευθῆς ἐλπίζω τώρα τὴν καλὴν πράξιν τὴν ὁποίαν ἔχεις κατὰ νοῦν καὶ ἔπειτα θὰ μοῦ διηγηθῆς τὰ ἄλλα.

— Ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ ἄλλα. Ἡ κελὴ αὕτη πράξις εἶνε ἀκόμη ἐλπὶς τις καὶ διὰ τὸ παρὸν μυστήριον μόνον.

* 18. σελ. 266.

— Ἀφοῦ ἦνε μυστήριον, ἀπήντησεν ὁ κύρ Γαβριήλ, χωρὶς νὰ κρύψῃ τὴν δυσκρέσκειάν του, σέβομαι κ' αὐτό. Φύλαξέ το, καὶ δὲν ἔχῃς ἀνάγκην ἐμοῦ.....

— Κύρ-Γαβριήλ, μὴ κοπιᾷζῃς ἀδίκως δὲν θὰ τὸ μκντεύσῃς. Εἰς πτωχὴν τινα νεάνιδά, τὴν ὁποίαν μόνον ἐξ ὕψους γνωρίζω, ὑπεσχέθησαν ὅτι ὡς πικρουσιαπθῆ δρᾶμα εἰς τὸ Fiorentini ἔχον κατάλληλον δι' αὐτὸν πρόσωπον θὰ τὴν προσλάβωσιν ἀμέσως. Ἐπιθυμῶ νὰ γράψω ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦτο καὶ θὰ θέσω ὡς ὄρον τῆς πικραστίας τοῦ δρᾶματός μου τὴν πρόσληψιν τῆς νεάνιδος. Ἴδου τὸ μυστικόν μου.

— Ἐννοῶ ὅλην τὴν φιλανθρωπίαν τῆς εἰκασαέτιδος καρδίας σου καὶ τὴν ἐπιδοκιμάζω. Ἐξαικολούθει.

— Σήμερον, φίλτατε Κύρ-Γαβριήλ, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμέν τι περὶ πλέον, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν ἔχομεν κατὰ νοῦν οὔτε τὴν ιδέαν τοῦ δρᾶματος ἐφ' οὗ θὰ συνεργασθῶμεν.

— Εἶνε ὠρχία ἢ μέλλουσα ἡθοποιῶς τῆς ὁποίας μέλλεις νὰ γίνῃς προστάτης;

— Δι' ἐμέ ναί, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου.

— Τόσῳ χειρότερον. Ἐάν ἦτο ὠρχία εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἢ ὑπόθεσις θὰ ἐτελείωνε.

— Θὰ τελειώσῃ ὅπως δήποτε. Εἰς αὔριον, φίλτατε Κύρ-Γαβριήλ.

Τὴν ἐπύριον τῷ ἔντι, ἀκριβῆς ὡς παιδίον εἰς ὃ ὑπεσχέθησαν σκεπηρωτὸν, ὁ Βροῦτος ἐπικνεῖδε τὸν Γαβριήλ, καὶ τῷ ἔφερε τὸ δρᾶμα ἐν σχεδίῳ.

Ὁ Βροῦτος εἶχεν ἀνγκνῶσει σποραδικῶς ἀνευ ὁμοῦ προσοχῆς τινος, ἀθλίως τινὰς τραγωδίαις, καὶ εἰς τοῦτο περιωρίζετο πᾶσά του γνώσις περὶ δραματικῆς τέχνης. Οὐδέποτε εἶχε σκεφθῆ νὰ γράψῃ οὐ μόνον τραγωδίαν ἢ κωμωδίαν, ἀλλ' οὐδ' ἀπλῆν νεκρολογίαν, ἢ εἰδοποίησιν διὰ τὴν τετάρτην σελίδα ἐφημερίδος. Ἀφ' ἧς ὁμοῦ τὸ κῆθημα τοῦτο κατέλαβεν αἰφνης τὴν καρδίαν του καὶ τὴν κεφαλήν του, ὁ νοῦς του ἐγένετο ἀνάστατος, καὶ ἰδοὺ ὁ Βροῦτος ἱππεύων τὸν ἐνδοξὸν Πήγασον τοῦ Σαίξπέρου.

Ὁ Κύρ-Γαβριήλ ἦτο ἐμπειρότερος αὐτοῦ. Πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν ἐσύχναζεν εἰς τὰ θεάτρα, πρὸ δέκα ἢ πέντε δ' αὐτοσχεδίαζε κωμωδίας τὰς ὁποίας παρίστανε μὲ τὰς κούκλας του· ἦτο χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ ἕξαχός τις νοῦς, ὅστις ἐστερεῖτο καλλιεργεῖς μόνον καὶ παιδεύσεως ἵνα ἐκπλήξῃ τὸν κόσμον. Ἦν εὐγλωττος καὶ τρυφερός καὶ ταλμητικός ἀκόμη καὶ εἰς τὰς σοβαροτέρας κωμωδίας. Τὸ κοινὸν διεσκέδαζεν ὁσάκις ὑπεκρίνετο τὸν δημῶδη Πουλτζινέλαν. Πόσον μεγαλοπρεπῶς καὶ ἀγερώχως διεδραμάτιζε τὸ μέρος του ὁσάκις ἀνελάμβανε τὸ πρόσωπον ἱππότου τινὸς Καρόλου τοῦ μεγάλου! Ὁ Κύρ-Γαβριήλ ἐγνώριζεν ὅλα τὰ μυστήρια τῆς δραματικῆς τέχνης. Τῷ ἔλειπε μόνον ἢ συναρμολόγησις, ἢ ἀρετὴ ἐκείνη, ἣτις ἀ-

πλοῦν κωμωδὸν ἢ διευθυντὴν θεάτρου μεταβάλλει εἰς Πλαῦτον, Μολιέρον, Καλδερὸν ἢ Σχιξπῆρον.

Ἐδηγόν του εἶχε τὸ ἐνστικτον μόνον καὶ τοῦτο τῷ ἤρκει.

Ὁ Κύρ-Γαβριήλ ἤκουσε λοιπὸν τὴν ἰδέαν τοῦ Βροῦτου, καὶ ἐμελέτησεν αὐτὴν μετὰ πλειοτέρας σκέψεως ἀφ' ὅσον τὰ δράματα τὰ ὁποῖα καθημερινῶς συνέτατε διὰ τὰς κούκλας του, διεσκεύασε δ' αὐτὴν κατὰ σκηνὰς καὶ πράξεις. Ὁ δὲ Βροῦτος, ὁ μᾶλλον λόγιος ἐκ τῶν δύο — διότι ὁ Κύρ-Γαβριήλ οὔτε τὸ ὄνομά του νὰ γράψῃ ἤξευρεν — ἀνέλαβε τὸ μέρος τῆς συγγραφῆς.

Ὁ Κύρ-Νῶε, ὅστις περηκολούθει τὸν Βροῦτον γράφοντα ἀπὸ πρωίας μέχρι νυκτός, τὸν ἠρώτησε πρὸς τί καταστρέφει τόσον χαρτί.

— Ἐτοιμάζομαι διὰ τὰς ἐξετάσεις, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ ἐκθέτω κατ' ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις τὴν περιτονίτιδα.

— Μπὰ! ἡ ἀσθένεια τοῦ ἀφέντη, εἶπεν ἀφελῶς ἡ Χελώνη σταυροκοπούμενη.

Ὁ νεωκάρυς ἠσύχασεν. Ὁ Βροῦτος ἐτελείωσε τὸ δρᾶμα, τὸ ἀντέγραψεν ἐπὶ ὀρχίου κιτρίνου χάρτου, καὶ τὸ ἀνέγνωσεν εἰς τὸν κύρ-Γαβριήλ. Οὗτος ἠθέλησε νὰ φέρῃ τινὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ὁ Βροῦτος ἀπέκρουσε διὰ τῶν κινήτων τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ τὸ δρᾶμα ἐθεωρήθη ἀριστούργημα.

Ἄλλὰ τότε ἀκριβῶς ἤρχιζον τὰ προσκόμματα ἢ παράστασις.

— Πρὸ πάντων εἶπεν ὁ κύρ-Γαβριήλ πρέπει νὰ ἐνδυθῆς κάπως καλλίτερον. Μὲ τοιαύτην ἐνδυμασίαν θὰ σὲ ἐκλάβωσι πτωχὸν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνίκανον δι' ὅτιδήποτε.

— Δυστυχῶς εἶμαι, εἶπεν ὁ Βροῦτος καὶ ἐστέναξε.

— Διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα πρέπει νὰ μὴ φρίνεσαι. Θὰ παρουσιασθῆς εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου νὰ τῷ ὑποβάλῃς τὸ δρᾶμά σου. Θὰ ἀπευθυνθῆς ἔπειτα εἰς τὴν λογοκρισίαν. Ὁ εἰς τῶν κριτῶν εἶναι θεολόγος, ὅστις, ἐν παρενθέσει, οὐδέποτε ἀνέγνωσε κωμωδίαν οὔτε εἰσῆλθεν εἰς θεάτρον.

— Φοβούμενος ἴσως τὰς πνευματικὰς ἀμαρτίας.

— Ὅχι, ὁ δὸν Γαϊτάνος δὲν ἔχει πνεῦμα ἀλλὰ κοιλίαν μόνον. Ὁ θεολόγος οὗτος θὰ μεταβιβάτῃ τὸ δρᾶμα εἰς ἄλλον κριτὴν, ὅστις κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἦτο ποιητής.

— Καὶ τώρα τί εἶνε;

— Ἡλίθιος· ὁ δεύτερος οὗτος κριτὴς θὰ ἀναφέρῃ περὶ τοῦ δράματος εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ εἰς τὸν πρωθυπουργὸν ὅστις θὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν βασιλέα.

— Ὁ δὲ βασιλεὺς θὰ εἴπῃ τίποτε εἰς τὸν πνευματικόν του;

— Παλὸ πιθανόν· διότι μετὰ κωμωδία ἀφορᾷ καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ἐκκλησίαν. Ἐπὶ τέλους θὰ σταλῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ θεάτρου, καὶ ἐκ

ταύτης εριστικῶς εἰς τὸν διευθυντήν. Τότε θὰ πληρώσῃς διὰ τὰ ἀντιγραφῶσι τὸ τε δράμα καὶ τὰ διάφορα μέρη αὐτοῦ· θὰ περιμείνης ἑβδομάδας καὶ μῆνας ἕως οὗ γείνη δεκτὸν, ἔπειτα ἄλλον τόσον χρόνον ἵνα συγκατανεύσωσιν οἱ ὑποκριταὶ νὰ δεχθῶσι τὰ ἀνατεθέντα αὐταῖς μέρη. Ἀλλὰ τὰ βόσκανα δὲν ἐτελείωσαν, διότι ἔρχεται τὸ στάδιον τῆς μελέτης, καὶ ἕως οὗ ἐτοιμασθῶσιν οἱ ἠθοποιοὶ θὰ παρέλθῃ ὄχι ὀλίγος χρόνος. Θὰ φιλοδώρησῃς τὸν ὑποβολέα, τοὺς ὑποκριτάς, καὶ τὰς ὑποκριτρίδας, καὶ ἐπὶ τέλους θὰ εὐδοκήσουν νὰ παραστήσωσι τὸ δράμά σου.

— Θὰ εὐδοκήσουν ;

— Πῶς ; Μήπως περιμένεις καὶ ἀνταμοιβήν ;

— Καὶ ἔπειτα δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο ; ἠρώτησεν ὁ Βροῦτος σοβαρῶς.

— Δὲν ἤξεύρω καλὰ καλὰ, εἶπεν ὁ κύρ-Γαβριήλ ξύων τὴν κεφαλὴν του. Ἐδῶ βλέπεις, δὲν ἐνθαρρύνουσι παρὰ πολὺ τὸ ἐθνικὸν θέατρον.

Ὅλος δὴποτε ἄλλος, πρὸ τῶν δυσχερειῶν τούτων, θὰ ἐφοβεῖτο καὶ θὰ ὑπεχώρει πρὸ τῶν ὀχληρῶν διατυπώσεων· ὁ Βροῦτος ὁμῶς δὲν ἐκλονίσθη· αἱ δυσχέρειαί τὸν ἐχαιοποιούουν.

Προκαταβάλλων ὀλίγα χρήματα, τὰ ὁποῖα τῷ ἐδάνεισεν ἡ Χελώνη, ἔλαβε παρὰ τινος βράπτου παλαιὸν τι ἔνδυμα ἐπὶ πιστώσει.

Πᾶν ὅ,τι ὁ κύρ Γαβριήλ τῷ εἶχε προείπει ἦν ἀκριβές.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Fiorentini Πρεπιάνης ἐχασμάτο μᾶλλον ἢ ὠμίλει. Παρουσιάσθη εἰς τὸν κριτὴν θεολόγον, δὸν-Γαϊτάνον. Ἡ ὑπηρέτρια ἦτον ἐτοίμη νὰ τὸν ἀποπέμψῃ, ὅτε ὀλόκληρος στρατιὰ παιδίων ἤρχιζε νὰ φωνάζῃ·

— Εἰσέλθετε, κύριε, θὰ εἰδοποιήσωμεν τὸν θεῖον.

Ὁ Βροῦτος εἰσῆλθε. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐνεφανίσθη ὁ δὸν-Γαϊτάνος. Ἐφερε δίωτρα ἐπὶ τῆς ῥινός· εἶχε πρόσωπον στερούμενον πάσης ἐκφράσεως· ἠλίθιον μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, κόμην μελανὴν καὶ λευκὸν ὑπογένειον, τοῦθ' ὅπερ ὁ Βροῦτος ἐξήγησε, σκεπτόμενος ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου εἶχον ἐργασθῆ πλείοτερον οἱ σιαγόνες ἢ ὁ νοῦς. Ὁ δὸν-Γαϊτάνος, ἀφ' οὗ πρότερον ἐχασμήθη, τὸν ἠρώτησεν εἰς τί ἠδύνατο νὰ τῷ χρησιμεύσῃ. Ὁ Βροῦτος τῷ ἔδειξε τὸ τετράδιον.

— Ἄ, πρόκειται περὶ δράματος ;

— Μάλιστα, κύριε.

— Εἶνε κωμικόν ;

— Ὁχι, τραγωδία.

— Θὰ ἦνε τῆς νέας σχολῆς βέβαια ! Καὶ καλεῖται ;

— Ἰπποκράτης.

— Καλὰ· ἀποθνήσκουν πολλοί ;

— Μία γυνὴ καὶ αὐτὴ ἐκ φθίσεως.

— Ἄ, ἡ φθίσις εἶνε νόσος ἀπιγορευμένη· εἶνε πολὺ τραχηλὸν τέλος καὶ συγκινεῖ πολὺ.

— Ἄλλ' αὐτὴ ἡ γυνὴ δὲν δύναται ν' ἀποθάνῃ παρὰ ἐκ φθίσεως.

— Τότῳ χειρότερον, παιδί μου. Ἀποκρούω τὸ δρᾶμα. Εἶνε τὸ σύστημά μου καὶ διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἐπαραστημοφορήθην.

— Ἄ! τότε ἄς ἦνε φθισικὴ μέχρι τῆς τετάρτης πράξεως, κατὰ δὲ τὴν πέμπτην ἄς ἀποθάνῃ ἀπόπληκτος.

— Ἄ ἔτσι δά! εὖγε! Φαίνεται ὅτι εἶσαι πεπαιδευμένος καὶ ἔξυπνος νέος.

— Ἡ καλωσύνη σας ἐξοχώτατε.

— Μήπως μεταχειρίζεσαι εἰς τὸ δρᾶμα σου τὰς λέξεις Θεός, ἐλευθερία, πατρίς, Ἰταλία.

— Ὅχι, κύριε· μεταχειρίσθην πάντοτε τὰς λέξεις ὕψιστος, κυβέρνησις, ἐπαρχία, Πελοπόννησος. Συγχωρήσατε ἐὰν μοῦ ἐξέφυγε κάπου ἡ λέξις eziandio (εἰσέτι).

— Διέγραψέ την. «Οὐ λήψει τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ». Γνωρίζεις τὸ δεκαήμερον;

— Βέβαια· ἀνέγνωσα χιλιάκις τὸν κύρ Ἰωάννην.

— Τὸν ἅγιον Ἰωάννην θέλεις νὰ εἰπῆς, — προσέθεσεν ὀργίλως ὁ Δὸν Γαϊτάνος, ὅστις, ἀφηρημένος ὢν ἢ παρασυρόμενος ἐκ τῆς συνηθείας τῶν ἀναγνώσεών του, ἔλεγε δεκαήμερον ἀντὶ δεκαλόγου καὶ ἐξέλαθε τὸν Ἰωάννην Βακάκιον ἀντὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου.

— Ποῖος ἅγιος Ἰωάννης;

— Ἐχεις δίκαιον, δὲν τὸ εἶπεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης, ἀλλ' ὁ ἅγιος Ματθαῖος.

— Συγγνώμην, κύριε, δὲν ἤξευρα ὅτι ὁ ἅγιος Ματθαῖος εἶνε ὁ συγγραφεὺς τοῦ δεκαημέρου.

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, διέκοψεν ἀποτόμως ὁ κύρ Γαϊτάνος. Καὶ τοῦ λαμβάνει: χώρον ἢ σκηνή;

— Ἐν κωμωδίῳ τινὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

— Καὶ πῶς ὀμιλεῖ ὁ Ἰπποκράτης σας.

— Δι' ἀφορισμῶν.

— Ὑπάρχουν αἱ τρεῖς ἐνότητες;

— Λεῖπει ἡ τοῦ τόπου.

— ὦ, καὶ αὐτὴ ἡ νέα σχολὴ σας! Καλὰ εἶπεν ὁ μαρκήσιος Πουέτι ὅτι μετὰ τὰς κωμωδίας τοῦ Αἰσχύλου, οἱ νεώτεροι δὲν παρήγαγον, εἰμὴ κοροφιέξαλα.

— Τί θὰ εἰπῆ κοροφιέξαλα; ἠρώτησε μετὰ παιδικῆς ἀφελείας ὁ Βροῦτος.

Ὁ δὸν-Γαϊτάνος μὴ θεωρῶν ἀναγκαῖον νὰ ἀναπτύξῃ λεπτομερῶς τὸ νεολόγημά του ἠρέσθη νὰ ἐρωτήσῃ

- Ὑπάρχουν φαρμακίαι;
- Ὁ Ἱπποκράτης ἤθελε νὰ φαρμακευθῆ διὰ νιτρικοῦ ὀξέως ἀλλὰ σκεπτόμενος ὀριμώτερον μετέβαλε ἰδέαν.
- Καλὰ ὑπάρχουν γυναῖκες;
- Μία καλόγρησι καὶ τινες ἄλλαι.
- Δὲν ὑπάρχουν ἀπαγωγαί, ἔρωτες, σκάνδαλα;
- Τίποτε ἀπὸ αὐτὰ κύριε.
- Καλὰ, ἐξηκολούθησεν ὁ δον-Γαϊτάνος. Ἐπειδὴ σήμερον οἱ ἄνθρωποι τρέχουσι μᾶλλον εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πρέπει νὰ προσπαθῶμεν νὰ προσενήσωμεν ἀηδίαν εἰς τοὺς θεατὰς, οἵτινες οὕτω δὲν θὰ συχναῖον οὔτε εἰς τὴν μίαν οὔτε εἰς τὸ ἄλλο. Τοῦλάχιστον ὡς παρατηρεῖ ἐρθέτατα ὁ δεσπότης, δὲν θὰ πράξωσιν ἀμαρτίας πνευματικάς. Τὸ θέατρον εἶνε σχολὴ διαφθοράς, καὶ πᾶσα καθολικὴ ἀποστολικὴ καὶ ρωμαϊκὴ κυβέρνησις πρέπει νὰ κλείσῃ τὰς γέεννας τοῦ Σατανᾶ, ἐὰν θέλῃ νὰ ἔχῃ ὑπηκόους εὐσεβεῖς.
- Μὴ ἀμφισβῆστε περὶ τούτου.
- Ὑπάρχουσιν ὄργανα, κώδωνες, ἐκκλησίαι;
- Ναί, κύριε ἡ ἐκκλησίαι τῆς ἀγίας Κλάρας, τῆς ὁποίας οἱ κώδωνες μόνον ἀκούονται ἐπὶ σκηνῆς ὅταν ὁ πρέσβυς τῆς Πρωσίας νυμφεύεται τὴν κόρην τοῦ Ἱπποκράτους.
- Μονομαχίαι, ξενοδοχεῖα;
- Ναί, τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ῥώμης, ὅπου κάθηνται οἱ στρατιῶται τοῦ αὐτοκράτορος Δαρείου. Μονομαχίαις ὅμως δὲν ἀναφέρω ἐπειδὴ ἡ κυβέρνησις τὰς ἀπαγορεύει.
- Εὖγε! Βλέπω ὅτι εἰσθε νέος ὀξύνοος.
- Ταῦτα δὲ λέγων, ὁ δον-Γαϊτάνος ἤνοιξε τὸ χειρόγραφον, ἐμέτρα τὰ φύλλα του, ἀναγινώσκων γραμμάς τινὰς ἐμαχοῦ, καὶ ἐξηκολούθει ὁμιλῶν.
- Παρατηρῶ ἐν τῷ δράματι σας διάλογον πολὺ φυσικόν, μεγάλην ἱστορικὴν ἀκρίβειαν, καὶ πιστὴν ἀπεικόνισιν τῶν ἠθῶν. Φαίνεται ὅτι ἐμελετήσατε ἐπισταμένως τὴν ἀρχαιότητα. Ἄν δὲν ἔλεπεν ἡ ἐνάτης τοῦ τόπου! Διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἔπρεπε νὰ ἀποκρούσω τὸ δράμα, ἀλλὰ, χάρις εἰς τὴν ὑπόθεσιν, παραβλέπω καὶ τὸ ἐπιδοκιμάζω. Πηγαίνετε ἀλλ' ἐστὲ βέβαιος ὅτι θὰ σας ἀποδοκιμάσωσιν ἐπειδὴ τὸ κοινὸν δὲν ἔχει ἀσθησιν τοῦ ὄρκιου καὶ τοῦ κελοῦ.
- Νομίζετε ὅτι.....
- Αἶ διάβαλε, δὲν τὸ βλέπετε καὶ σεῖς; Τὸ κοινὸν ἐνθουσιάζεται μὲ τὰ δράματα τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ καὶ τοῦ Σχιξπήρου καὶ κοιμᾶται μὲ τὰ δράματα τοῦ Βεντινιάνη καὶ τοῦ Καμπάνικ.
- Τὸ δράμα τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ κύρ Γαβριήλ ἐπεδοκιμάσθη καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῶν κριτῶν.

Ὁ Βροῦτος παρουσίχσεν αὐτὸ εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου. Ὁ Πρεπιάνης ἀπεπειράθη νὰ τὸ ἀναγνώσῃ καὶ τὸ ἔρριψε μακρὰν. Ὁ ἠθοποιὸς Μαρκιόνης εἰσελθὼν εὔρεν αὐτὸν ἔξω ἑαυτοῦ, νομίζοντα ὅτι ἤθελον νὰ τὸν ἐμπαίξωσι.

— Νὰ ἐμπαίξῃ ἐμὲ, ἀνέκραξεν ὀργίλως, ἐμὲ ὅστις τριάκοντα ὅλα ἔτη ἀσχολοῦμαι εἰς τὰ θεατρικά; Θὰ ρίψω εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐλσεινὸν αὐτὸ τετραδίον καὶ θὰ πνίξω τὸν συγγραφέα του ἂν τολμήσῃ νὰ ἔλθῃ νὰ μάθῃ τὴν τύχην του.

Ὁ Μαρκιόνης ἔλαβε τὸ δρᾶμα κατ' οἶκον, τὸ ἀνέγνωσε καὶ αὐτὸς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐπκνήθη φαιδρὸς παρὰ τῷ Πρεπιάνῃ. Ὁ μέγας ἠθοποιὸς εἶχε ἀνακαλύψει τι τὸ ὅποιον καὶ οἱ συγγραφεῖς αὐτοὶ δὲν εἶχον ἐνοήσει.

— Φίλε μου, ἀνέκραξεν ὁ Μαρκιόνης περιχαρῆς, ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Πρεπιάνῃ· εἶνε ἀριστούργημα!

— Πῶς, ἠρώτησεν ὁ Πρεπιάνης συνοφρυσμένος.

— Μάλιστα, μάλιστα, ἀριστούργημα· οἱ συγγραφεῖς, ἐν καλῇ τῇ πίστει γράφοντες δρᾶμα, συνέθεσαν τὴν ἐκφραστικωτέραν σάτυρον τοῦ ρωμαντισμοῦ.

— Φαίνεται, Μαρκιόνῃ, ὅτι ἔχεις πολλὴν διάθεσιν νὰ ἀστειευθῆς σήμερον.

— Μὰ τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀμήρου, ὅχι· ὅπως καὶ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ τὸ γνωρίζεις καλῶς, ἀνθεὶ καὶ παρ' ἡμῶν ἢ μεταξὺ κλασικῶν καὶ ρωμαντικῶν συζητήσεως. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται λοιπὸν ἐκ τῆς στιγμιαίας ἀντιλήψεως τοῦ κοινού, καὶ τῆς προσοχῆς τῶν ἠθοποιῶν κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ ἔργου. Ἐὰν τὸ κοινὸν ἐννοήσῃ τὴν εἰρωνείαν, θὰ ἔχωμεν ἐπιτυχίαν φρενῆρη· ἐὰν ὁμως λάβῃ τὸ πρᾶγμα ὑπὸ σοβαρὰν ἐποψιν, ἀποτυχίαν πρωτοφανῆ εἰς τὰ χρονικά τοῦ θεάτρου.

Ὁ Ἴπποκράτης παρυστάθη.

Τὸ θέατρον ἦτο πλήρες· οἱ ἠθοποιοὶ ἐπέτυχον.

Περὶ νεκρῆς πινος μάλιστα ὑποκριτικῆς ἐμορφώθη εὐνοικωπάτη πεποίθησις, ἐλέγετο δὲ ὅτι ἦτο ἀδελφὴ ἐρωμένη, ἢ μελλόνυμφος ἐνὸς τῶν δύο συγγραφέων. Ἦτο μαθήτρια τῆς Τεσσάρῃ καὶ ἐκαλεῖτο Ἐλένη Μινούτολο, κατὰ τὸ θεατρικὸν πρόγραμμα. Ὁ Μαρκιόνης ἔκρινε κάλλιστα. Οἱ συγγραφεῖς προσέφερον δρᾶμα, ἀλλ' οἱ θεαταὶ ἐχειρακρότουσιν κωμωδίαν. Ἐπὶ τραῖς ὥρας τοὺς κατεῖχεν ἄκρατος ἰλαρότης. Ὁ Βροῦτος καὶ ὁ δὸν-Γαζτάνος, ἐκπληκτοὶ, συννενοῦντο διὰ τῶν βλεμμάτων. Οὐδὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσιν. Ὁ τραγικὸς ἔλεος, ὁ ἀποῖος ἐνόμιζον ὅτι ἤθελε ἐρεθίσαι τὸν δακρυφόρον ἀδένα, ἔθετε τούναντίον εἰς παλμικὴν κίνησιν τὸ διάφραγμα τῆς κοιλίας.

Δὲν ἀκλύομεν τὸ δραματικὸν τοῦτο προῖον, τὸ ὅποιον μετὰ τοσοῦτου ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος ὑπεδέξατο ἡ ἐποχὴ ἐκείνη, ἢ ἐποῖα ἄλλως τε ἦτο τοσοῦτον αὐστηρὰ διὰ τὰ πνευματικὰ ἔργα.

Ὅτε αἱ ἀπεστκλμένοι τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Πρωσίας παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἱπποκράτην, ὅστις εὐχαρίστως ἔπινε τὸν καφέ του καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδα ἐν καφενεῖᾳ τινι τῶν Ἀθηνῶν, τοῖς προσέφερε σιγάρα τῆς Ἀθήνας. Οἱ ἀπεστκλμένοι ἤρχοντο νὰ ἐκετεύσωσι τὸν μέγαν ἱατρὸν νὰ ἐμβολιάσῃ τὰς Πρωσίδας χορευτρίκας. Οὗτος δὲ τοῖς λέγει.

— «Ἐγὼ ἀρκετὰς τοιοῦτου εἴδους ἀπασχολήσεις μὲ τὰς χορευτρίκας τῆς πατρίδος μου, τὰς ὁποίας διακρίνει καὶ πλειότερον κάλλος. Κάτω οἱ ξένοι!»

Τὸ θέατρον ἦτο ἀνάστατον ἐκ τῶν ἐπευφημιῶν· οἱ δύο συγγραφεῖς ἐκλήθησαν ἐπὶ σκηνῆς.

Γενικῶς ἐπευφημίαι συνώδευσαν τὴν λέξιν «Ἀθλιε,» δι' ἧς ἐριλοδώρησε τὸν ἐραστὴν τῆς κόρης ὁ ἀντίπαλός του, ὡς καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Καμποδάσσου ὑπερσυνόμου ὅστις ἐμποδίζει τὴν μελετωμένην μονομαχίαν των.

Ἡ αὐτὴ ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ παρηκολούθησε καὶ τὴν σκηνὴν καθ' ἣν τίς οἶδε πῶς, οἱ δύο ἀντερραστὴ ἀνεγνώρισαν ὅτι ἦσαν ἀδελφοί.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ αἱ ἐπευφημίαι ὑπῆρξαν ἀδίκαιοι, καὶ τὸ ὄσμημα τῆς Ἑλένης ἐπικναλήθη, ἐνθουσιάσσαν τὸ θέατρον σύμπαν.

Οἱ συγγραφεῖς δὲν ἠδύνακτο νὰ συνέλθωσιν ἐκ τῆς ἐκπλήξεως ἣν διήγειρεν αὐτοῖς ἡ ἀπροσδόκητος αὐτὴ ἐπιτυχία.

Οἱ τῆς κλασικῆς σχολῆς κριτικοὶ ἠρνήθησαν τὰς ἀρετὰς τοῦ δράματος. Ὁ Βροῦτος ὡς ἐκ τούτου ἐπεμψε τοὺς μάρτυράς του εἰς ἐφημεριδογράφον, ὅστις ἀπεποιήθη τὴν μονομαχίαν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἐδικαιοῦτο νὰ φρονῆ ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἱπποκράτους δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχη κρινολεῖνον. Ἀλλ' ὁ Βροῦτος τῷ ἐριλοδώρησε ῥαπίσματα, ὁποίων ἠξιώθη καὶ ἄλλος κριτικὸς παραδεχόμενος ὅτι κατὰ τὴν μεροκρημαμένην ἐκείνην ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχον τηλεβόλα, καὶ ἐξήρθησε τὴν σιαγόνα τρίτου, ὅστις τὰ πάντα εἶχεν εὖρει ἀριστα, ἐκτὸς ὅτι ὁ Ἱπποκράτης δὲν ὠμίλει Ἑλληνιστί.

Ἡ ἀτυνομία παρενέβη καὶ ὁ Βροῦτος ἐφυλακίσθη.

Ἡ Ἑλένη Μινούτολο, δὲν ἐνόησεν ὅτι ὁ Βροῦτος εἶχε γράψαι τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτα μόνον καὶ μόνον δι' αὐτήν, καὶ ἐπομένως ὅτι τῷ ὤφειλε τὴν εἰσοδὸν τῆς εἰς τὴν σκηνήν.

Ἐν τῆς φυλακῆς ἐκείνης ὁ δυστυχὴς Βροῦτος μόλις μετὰ εἴκοσι πέντε ἡμέρας ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ μετ' ἀγωνιώδεις προσπαθεῖας τοῦ ἀρχιεπισκόπου, τοῦ ἐφημερίου καὶ τοῦ κύρ-Νάε. Ἐν αὐτῇ ἀνεφάνη ἡ πρώτη ρυτίς τοῦ προσώπου του.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς πρακτικῆς ἐκρούσε τὴν θύραν τῆς Ἑλένης ἀπεχθῆς μέγαιρα, φέρουσα ἐπιστολὴν τοῦ Μαρκησίου δὲ Βιάνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Η ΜΕΤΑΧΟΙΑ ΤΟΥ ΜΕΘΥΣΟΥ

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Βρούτου δὲν ἠὺχαρίστησε τὸν θεῖόν του· μαθὼν ὅτι ὁ ἀνεψιὸς του δὲν ἐφοίτα εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ τὰ νοσοκομεῖα, ἀλλὰ συναναστρέφετο μετὰ φαύλων καὶ ὀκνηρῶν νεανιῶν, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀποσταίλῃ πάλιν εἰς Μολιτέρνον. Ὁ Βρούτος ἀπελογήθη, πηρεκάλεσε καὶ ὑπεσχέθη νὰ διορθωθῇ. Ὁ κύρ Νῶε ἐνέδωκε καὶ τὸν συνεχώρησεν, ἀφοῦ προηγουμένως ἔλαβε τὸν λόγον του ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἐπιδοθῇ ἐντελῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς.

— Ναί, εἶπεν ὁ Βρούτος, ἀλλ' ὑπὸ δύο ἀπαρκετήτους ὄρους.

— Ἄ! διαπρηγματευόμεθα. Καλὰ, ἄς ἀκούσωμεν τοὺς ὄρους.

— Πρῶτον νὰ μοι δώσητε τὰ ἀνγκυκλιούντα χρήματα διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου τῆς ἰατρικῆς.

Ὁ κύρ Νῶε ἐστέναξε βαθέως ἀλλὰ δὲν ἀπάντησε.

— Δεύτερον, ἐξηκολούθησεν ὁ Βρούτος, νὰ μοῦ ἐξασφαλίσητε πελατεῖαν.

— Ὅσον δι' αὐτὰ, ὁ Θεὸς βοηθὸς ἀπήντησεν ὁ κύρ Νῶε.

Καὶ ἔδωκε τὰ χρήματα.

Τοῦ Βρούτου τὰ ἐνδύματα εἶχον ἐκτεθῆ εἰς χλευασμούς. Ὡς ἠσθάνθη ἐν τῷ θυλακίῳ βάρος ἰκανὸν ταλλήρων, ὡς πρώτη ἰδέα τῷ ἐπήλθε ν' ἀγοράσῃ κομποτέραν ἐσθῆτα. Ἀπέκρουσεν ὁμῶς τὸν πειρασμὸν, ἦ, κόλλιον εἰπεῖν, ἔκαμα σύμβουλον μετ' αὐτοῦ, ἠγόρασε δηλ. ἐν ζεύγος πτερνιστήρων κιτρίνης χειρίδας καὶ μαστίγιον μὲ ἀργυρὰν ἐπιλαβίδα. Αὐτὰ ὁμῶς ὑπῆρξαν ἡ αἰτία τοῦ ἐλέθρου του.

Οἱ πτερνιστήρες κατέστησαν καταφανεστέρων τὴν ἀθλιότητα τῶν ὑποδημάτων του· ἠγόρασε λοιπὸν ἄλλαι κομψὰ καὶ ἐστιλβωμένα. Ἀλλὰ τὰ ὑποδήματα ἐφώναζον κατὰ τοῦ πεπαλαιωμένου πενταλονίου του, καὶ ὁ Βρούτος ἠναγκάσθη ν' ἀγοράσῃ ἄλλο καινούργες. Τὸ νέον πανταλόνιον ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ περιεσθίου πολυχρώμου περιστηθίου του, καὶ νέον περιστηθιον ἐκ μαύρου πικρὸν τὸ ἀντικατέστησε. Τὸ περιστηθιον ὁμῶς δὲν ἠθέλησε νὰ συμφιλιωθῇ μὲ ἐπενδύτην δεικνύοντα τοὺς ὀδόντας ὡς γηραιὸς Ἀγγλὶς Μίς· ἐδέησε λοιπὸν ὁ Βρούτος νὰ προμηθευθῇ μέλανα ἐπενδύτην καταλληλότερον. Μετὰ ταῦτα, ἠδύνατο νὰ παραλείψῃ ὠραῖον περιλαίμιον καὶ νέον πῆλον;

Ἐν ἐνὶ λόγῳ, τὰ χρήματα τοῦ διπλώματος μετεδιδόσθησαν σχεδὸν ὅλα εἰς τὰ θυλάκια τῶν ἐμπορῶν, καὶ ὁ Βρούτος, ἐγκυχώμενος εἶπε·

— Θὰ ἴδωμεν εἰς τί θὰ ἀπολήξωσιν ὅλ' αὐτὰ.

Τῷ ἔμειναν εἰσέτι τάλληρά τινα. ἠγόρασε μίαν σιγαροθήκην διὰ τὸν

ἐαυτὸν του, μίαν ῥάβδον διὰ τὸν θεῖόν του, ἐν ῥινόμακτρον διὰ τὴν Χελώνην, ἔδωκεν ἐν πεντήρορχον εἰς πτωχόν τινα, συνέπιεν εἰς τὸ οἴνοπωλεῖον μὲ τὸν κύρ Γαβριήλ καὶ ἐπέστρεψεν οἴκαδε ἔχων τὰ θυλάκια τοῦ νέου παντακλονίου του ξηρὰ ὡς ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα καθ' ἣν στιγμὴν οἱ Ἐβραῖοι ἀπεφάσισαν νὰ τὴν διχθῶσιν.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ τις τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν φόβον τοῦ προσώπου τοῦ κύρ Νῶε, ὅταν εἶδε τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ἐνόησεν ἀμέσως τὴν τύχην τῶν χρημάτων του. Αἱ τρίχες του ὠρθώθησαν ἐκ οῤῥικῆς καὶ ὁ δυστυχὴς οὐδεμίαν κατάρθωσεν νὰ εὖρη ἔκφυγῃ ἵνα ἐκδηλώσῃ τὴν ἀγανάκτησίν του. Ὁ δὲ Βρούτος, πλησιάζας αὐτὸν θεραπευτικῶς τῷ εἶπε μετὰ σαβαρότητος·

— Ἀγαπητέ μοι θεῖε, δότε μοι τὴν εὐχὴν σας ὑπανδρεύομυ.

Ἄμα τῇ ἀπροσδοκῆτῳ ταύτῃ εἰδήσει ὁ κύρ Νῶε ἐπήδησεν εἰς τὸν λαϊμὸν τοῦ Βρούτου καὶ θὰ τὸν ἐστραγκαλίζεν ἂν οὗτος δὲν τὸν ἐλάμβανεν ἡσύχως ἐκ τῶν χειρῶν, ἀναγκάζων αὐτὸν νὰ καθῆσθ.

— Χελώνη, εἶπεν, ἵνα ποτῆρι νερὸ διὰ τὸν θεῖον.

— Τὰ χρήματα; ἠρώτησεν ὁ νεωκόρος μετὰ φωνῆς σπασμωδικῆς.

— Τὰ χρήματα! Τί χρήματα; Ἄ τὰ ἰδικά σας. Errupit, excessit, evasit, λέγει ὁ Κικέρων· defluere extemplo γράφει ὁ Πλαῦτος.

Ἡ ὀργή, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ λήθη, ὀλίγου δεῖν ἔπιγον τὸν κύρ Νῶε.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐπληρώθησαν αἵματος καὶ χολῆς.

— Ἐξὼ τοῦ σπητιοῦ μου, ἀσεβέστατε, κλέπτα, σπάταλε, ἐφώναζεν.

Ὁ ἰδρῶς τοῦ προσώπου μου, αἱ οἰκονομίαι μου, ὁ καρπὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν λιτανειῶν καὶ δεήσεων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ νὰ καταστραφῇ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν παρ' ἐνὸς ἀθλίου! ἔξω, ἔξω, σκύλε, νὰ μὴ σὲ ἰδοῦν πλέον τὰ μάτια μου ἢ δὲν ἠξούρω τί θὰ γείνη.

— Θεῖέ μου, sanum exterguat ire, λέγει ἡ σχολὴ τοῦ Σακλέρονου, ἀπήντησεν ὁ Βρούτος μετ' ἀγγελικῆς γλυκύτητος σκαυρόνων τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους.

— Ἐξὼ λοιπὸν, ζῶον, ἐξηκολούθει φωνάζων ὁ κύρ Νῶε, περιστρεφόμενος ἐπὶ τοῦ καθίσματος καὶ κτυπῶν τοὺς πόδας.

— Μὰ ποῦ θέλετε νὰ ὑπάγω ἐπὶ τέλους; νὰ γίνω Τοῦρκος;

— Πήγαίνε νὰ γείνης δῆμιος, διότι εἶσαι ἤδη ἄξιος τῆς ἀγρόνης. Νὰ μὲ κλέπτῃς τόσο ἀναιδῶς!

— Χελώνη, εἶπεν ὁ Βρούτος, ἐν ἄλλο ποτῆρι νερὸ τοῦ θεῖου. Ἄφησε τὰς προσευχάς σου καὶ φέρε τὴν εἰρήνην μεταξὺ τοῦ Κρέοντος καὶ τοῦ Οἰδίποδος, Χελώνη.

Ὁ κύρ Νῶε ἐξεπλήσσετο διὰ τὴν τόσῃν ψυχραιμίαν καὶ ἀναισχυντίαν τοῦ ἀνεψιοῦ του. Δὲν ἀπήντησε πλέον, ἀλλ' οἱ σπασμοὶ τοῦ προσώπου του ὠμίλουν ἀντ' αὐτοῦ.

Ὁ Βροῦτος τότε καθήσας πλησίον αὐτοῦ εἶπε·

— Καὶ τώρα ἄς ἡμιλήσωμεν ὀλίγον.

Ὁ κύρ Νῶε, τὸν ἐθεώρει διὰ κεραυνοβόλων βλεμμύτιον σιωπῶν· ὁ δὲ Βροῦτος ἐξηκολούθησε·

— Προσέχετε τώρα κύρ Νῶε, διότι δὲν ἡμιλῶ πλέον ἐγὼ, ἀλλ' ἡ αὐτοῦ σεβασμιότης ὁ καρδιναλίου τῆς Νεαπόλεως· αὐτὸς σὰς ἐρωτᾷ.

— «Κύρ Νῶε, ἔχετε ἄλλον ἀνεψιὸν ἀπὸ τὸν ὄρατον τοῦτον νεανίαν;

— «Ὁχι σεβασμιώτατε.

— «Ἡξεύρετε, κύρ Νῶε, ὅτι μοὶ φαίνεται νέος, ἕλος πνεῦμα καὶ μετριοφροσύνη περὶ χροσθῆς ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον;

— «Εὐχριστῶ ταπεινῶς τὴν σεβασμιότητά σας, διὰ τὴν καλὴν τῆς αὐτῆς ἰδέαν.

— «Κύρ Νῶε σεῖς εἶσθε γέρον.

— «Δυστυχῶς σεβασμιώτατε. . . .

— «Δὲν εἶσθε πλούσιος, κύρ Νῶε.

— «Ἠτωχότατος ὡς καλόγηρος, ἐξοχώτατε.

— «Δὲν δύνασθε ἐπὶ πολὺν ἀκόμη καιρὸν νὰ διάγητε τὸν ἀγωνιώδη τοῦτον βίον, ἐγειρόμενος εἰς τὰς πέντε τῆς προίτας, ψάλλων λιτανείας, σαρόνων τὴν ἐκκλησίαν, κρούων τοὺς κώδωνας, ὑπηρετῶν τὸν ἐφημέριον καὶ τὴν οἰκονόμον του, περιπλανώμενος καὶ ἀναπνέων τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας τὴν ψυχρὰν καὶ δυσώδη ἀτμοσφαιραν τῆς ἐκκλησίας μας.

— «Ἡ σεβασμιότης σας ἡμιλεῖ ὡς ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἰακώβ.

— «Ἐχετε ἀνάγκην ἀπὸ κανένα ὕστις νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ γήρατός σας κύρ Νῶε;

— «Βεβαίως, σεβασμιώτατε.

— «Καὶ αὐτὸς βεβαίως θὰ ἦνε ὁ ἀνεψιὸς σας;

— «Δὲν ἀμφισβάλλω διόλου, σεβασμιώτατε· ὁ ἀνεψιὸς μου ἔχει ἀγαθὴν καρδίαν καὶ εὐγενῆ αἰσθημικτα.

— «Πρέπει λοιπὸν νὰ τῷ εὔρητε τέχνην τινα ἢ ἐπιστήμην, νὰ τὸν καταστήσητε ἐν ἐνὶ λόγῳ ὠφέλιμον καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

— «Σπουδάζει ἰατρικὴν, σεβασμιώτατε.

— «Καλὰ· ἂν καὶ ὁ ἰατρὸς εἶνε συνήθως περιττὸν τι πρᾶγμα, ὅπως σχεδὸν πάντοτε εἶνε ἀσεβής.

— «Ἡ σεβασμιότης σας ἡμιλεῖ ὡς ὁ σοφὸς Σολομών.

— «Σκεφθῆτε δέ, κύρ Νῶε, ὅτι ὁ ἰατρὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ἀσθενεῖς.

— «Εἴμαι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς σεβασμιότητός σας.

— «Ἐχει καλῶς, ἀλλὰ φίλτατε, κύρ Νῶε πρέπει ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς νὰ θεραπευθῶσι ἀπὸ τὸν ἀνεψιὸν σας.

— «Αἶ, ἐξοχώτατε, ἡ θεία πρόνοια καὶ ὁ ἐφημέριος θὰ μὰς βοηθήσῃ.

— «Καλὴ κύρ Νῶε, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λογαριάζωμεν μόνην τὴν θεῖαν πρόνοιαν, ἢ ὅποια ἔχει τόσας καὶ τόσας φροντίδας καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην, καθ' ἣν οἱ καρβονάροι ἀνεστάτωσαν ὅλον τὸν κόσμον.

— «Τὸ αὐτὸ λέγω καὶ ἐγὼ, σεβασμιώτατε.

— «Λοιπὸν διὰ νὰ ἔχη τις ἀσθενεῖς πρέπει νὰ ἐμπνέῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς πελάτας του.

— «Ὁμιλεῖτε ὡς εὐαγγέλιον, σεβασμιώτατε.

— «Τώρα, φίλτατε κύρ Νῶε, πῶς θέλετε οἱ καλοπληρωταὶ πελάται οἵτινες εἶνε καὶ σπικνώτατοι, νὰ ἐκτιμῆσωσιν ἓνα νεανίαν ὅστις φαίνεται ὡς ἀπόμαχος κλητῆρ, μὲ ὑποκάμισσον λερὸν καὶ πρόστιχον καὶ ἔνδυμα ἔχον ἀξίαν ἀρχαιολογικὴν;

— «Ἀλήθεια, ἐξοχώτατε.

— «Κύρ Νῶε, ἡ πτωχεὶα εἶνε μισητὴ· οἱ πλούσιοι τὴν ἀποφεύγουσιν. Ὁ ἀνεψιὸς σας λοιπὸν, μὲ τὴν προκτακλυσματικὴν του ἐνδυματικὴν οὐδέποτε θὰ ἔχη προθύμους πελάτας.

— «Ἄλλ' ἐξοχώτατε, ἡμεῖς εἴμεθα πτωχοί.

— «Τόσῳ μᾶλλον κύρ Νῶε, πρέπει νὰ τὸ κρύψητε. Εἰς τὸν Ροτσιλδῷ ἐπιτρέπεται νὰ φορέσῃ σχισμένον ἐπανωφόριον, καὶ μάλιστα εἶνε τιμὴ του· ἀλλὰ διὰ τὸν Βροῦτον δυστυχία. Ἄντὶ νὰ εὖρη πελάτας, θὰ ἔχη, χωρὶς περὶ τούτου νὰ ἦνε βέβαιος, ἀνθρώπους οἵτινες ἐξ οἴκτου θὰ τὸν ἐλεῶσι καὶ νὰ δυσπιστῆτε, πάντοτε κύρ Νῶε, πρὸς τοὺς ἐλεήμονας, διότι σπάνιοι εἶνε οἱ πράττοντες τοῦτο ἐξ αἰσθήματος.

— «Τί πρόκειται λοιπὸν νὰ γείνη σεβασμιώτατε;

— «~~Νὰ φανῆτε πλούσιοι καὶ νὰ ἦσθε μετριοφρονες· νὰ φανῆτε ἰσχυροὶ καὶ νὰ ἦσθε φιλόκθρωποι· νὰ φανῆτε σοφοὶ καὶ νὰ μὴ κάμετε κατὰ-χρησιν.~~

— «Ἄλλὰ, σεβασμιώτατε. . . .»

— «Αἶ, ἀρκεῖ, ἀρκεῖ· διέκοψε τότε ὁ κύρ Νῶε αὐτὸς, ὀλίγον ἡτυχώτερος· παρέστησεν τὴν σεβασμιότητά του νὰ ὁμιλῇ ὡς δικηγόρος καὶ ἐμὲ ὡς καλόγηρος, ἀλλ' ἀπατάσαι, ἀπατάσαι πολὺ, σοὶ τὸ λέγω ἐγὼ· ὅλα αὐτὰ εἶνε ἐφεύρες ἰδικῆ σου ἀχρεΐα. Θέλεις νὰ μὲ ἀπατήσης πάλιν διὰ νὰ μοῦ ἀρχερπάσης νέα τάλληρα, ἀλλὰ κέμνεις τοὺς λογαριασμοὺς χωρὶς τὸν οἰκοκύριον.

— Λογαριάζω ὅτι θὰ πληρώσητε τὸ πτυχίον μου ἰδοὺ τὸ πᾶν.

— Ποτέ.

— Δὲν τὸ πιστεύω, θεῖέ μου, δὲν ἔχετε τὴν φλέβα τῆς κακίας.

Τὴν ἐπαύριον ὁ κύρ Νῶε κατέβαλε μόνος τὰ διὰ τὸ δίπλωμα τοῦ Βροῦτου χρήματα.

Τέσσαρες μῆνες παρῆλθον ἵνα ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ Βροῦτος ἦτο υἱὸς τοῦ κύρ Ζούγκου καὶ τῆς κυρῆς Φρόσως, ὅτι ἦτο πιστὸς ὑπήκοος καὶ εὐσεβὴς

χριστιανός, ὅτι ἐσύχναζεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν πᾶσιν κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτασίμους ἡμέρας, ὅτι ἐξωμολογαῖτο καὶ ἔκοινώνει, ὅτι δὲν ἔτρωγε κρέας τὴν Παρασκευὴν καὶ τὸ σάββατον, ὅτι οὐδένα εἶχε φονεύσει, οὐδέποτε συνωμότησε κατὰ τοῦ βασιλέως, οὐδ' ἀνέγνωσε ἀπηγορευμένα βιβλία, οὐδέποτε εἶχε συναποτελέσει μέρος φιλελευθέρων ἐταιριῶν . . . Ἐπὶ τέλος ἔγεινε δεκτὸς εἰς τὰς ἐξετάσεις.

Ἄλλὰ χωρὶς ποτὲ νὰ μελετήσῃ πεπρωκισμένος δι' ἰσχυρᾶς μνήμης κατόρθωσεν ἐκ μόνον τῶν παρὰδύσεων τοῦ εὐφραδοῦς καθηγητοῦ του Κοζεντίνη νὰ γείνη ἐπιστήμων χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, καὶ νὰ γείνη περισσότερο ἐπιστήμων ἀπὸ τοὺς ἐξεταστὰς του.

Ὡστε ἔλαβε τὸ πτυχίον του.

Τὸ πτυχίον εἶνε διὰ τὸν φοιτητὴν ὅτι ὁ σύζυγος διὰ τὴν κόρην ἢ φιλοδοξία τοῦ βίου του, ἢ ἐλπίς ἐν ἐργηγόρτει, τὸ διηνεκὲς ὄνειρον, τὸ συτκράσσον τὸν ὕπνον του, πρὶν ἢ τὸ λάβῃ κατόπιν . . . ἐν τίποτε.

Δ. Φραβασίλης

Η ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

ΔΥΝΑΜΕΙΣ—ΒΑΡΥΤΗΣ—ΚΕΝΤΡΟΝ ΒΑΡΟΥΣ—ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Ὅταν ἐπὶ τινος σώματος ἡρεμούντος καὶ τοῦ ὁποίου ἡ κίνησις ὑπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας κωλύεται, ἐφαρμόσωμεν δυνάμιν τινὰ τὸ σῶμα τοῦτο θέλει κινηθῆ κατὰ τὴν διεύθυνσιν καθ' ἣν ἐνεργεῖ ἡ δύναμις αὕτη. Ἄν ἀντὶ μιᾶς δυνάμεως ἐφαρμόσωμεν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ σώματος δύο δυνάμεις ἴσας καὶ ἐνεργοῦσας κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις, τὸ σῶμα θέλει μείνει ἀκίνητον· οὕτως ἂν ζεύξωμεν π. χ. ὀπίσθεν καὶ ἔμπροσθεν ἀμάξης τινὸς ἀνὰ ἓνα ἵππον, ἐκάτερον ἰσοδύναμον πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἔλκοντας μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως ἢ ἄμαξά θέλει μείνει ἀκίνητος δι. λ. θέλει ἰσορροπεῖ. Ἄν ἡ ἑτέρα τῶν δύο ἐν λόγῳ δυνάμεων εἶναι μεγαλειτέρα ἢ τοι ἐντατικωτέρα, ἢ, προκειμένου περὶ τῆς ἀμάξης, ὁ ἕτερος τῶν ἵππων εἶναι ἰσχυρότερος τότε τὸ σῶμα ἢ ἡ ἀμάξα θέλει κινηθῆ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς μεγαλειτέρας δυνάμεως, ἢ τοῦ ἰσχυροτέρου ἵππου. Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι μέρος τῆς μεγαλειτέρας δυνάμεως ἐξουδετεροῦται ὑπὸ τῆς μικροτέρας, ἢ τοι ἀσθενεστέρως δυνάμεως. Ἄντὶ δὲ τῶν δύο τούτων δυνάμεων δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν ἑτέραν δυνάμιν ἐνεργοῦσαν κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἰσχυροτέρας δυνάμεως καὶ ἴσην πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν ἐντάσεων τῶν δύο δυνάμεων. Ἡ δύναμις αὕτη ὀνομάζεται συνισταμένη τῶν δύο ὑπ' αὐτῆς ἀντικαθισταμένων δυνάμεων. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν ἀντὶ δύο δυνάμεων ἐνεργοῦσῶν οὐχὶ ἀντιθέτως πρὸς ἀλλήλας, ἀλλὰ κατὰ διευθύνσεις ἀπο-